

Vergaderjaar 1995–1996

24 463

Wijziging van enkele belastingwetten (belastingplan 1996)

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 6 november 1995

De vaste commissie voor Financiën¹, belast met het voorbereidend onderzoek van bovenstaand wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen. Met een tijdige beantwoording van de navolgende opmerkingen en vragen acht de commissie de openbare beraadslaging voldoende voorbereid.

1. Algemene opmerkingen

De leden van de PvdA-fractie realiseren zich dat de regering met het Belastingplan 1996 en de wetsvoorstellen afdrachtskorting en terugsluis van de regulerende energiebelasting haar best gedaan heeft om tot een evenwichtige afweging te komen tussen enerzijds een aansporing tot loonmatiging en bevordering van zaken zoals de werkgelegenheid, leerlingwezen, kinderopvang en het ondernemerschap en anderzijds het garanderen van een evenwichtige inkomensontwikkeling.

Wel maken deze leden zich nog steeds zorgen om het koopkrachtbeeld zoals dat in de Sociale Nota 1996 is weergegeven en waar het de inkomens van bijvoorbeeld alleenstaanden met inkomens tot modaal betreft. De minister-president heeft tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen toegezegd mee te zullen werken aan een oplossing voor het probleem dat werknemers (met name alleenstaanden en tweeverdieners) die tussen het wettelijk minimumloon en modaal verdienen, er in 1996 in koopkracht op achteruit dreigen te gaan. Kan de regering aangeven wat gedaan is om deze onevenwichtigheid in het koopkrachtbeeld te repareren? De leden van de PvdA-fractie vragen de regering om met een oplossing te komen om de min in de koopkracht voor alleenstaanden en tweeverdieners weg te werken. Zij vragen of de regering kan aangeven waarom de f 300 miljoen die is ingezet voor de verhoging van het arbeidskostenforfait, niet meer gericht is ingezet op het traject tussen het wettelijk minimumloon en modaal (via de zogenaamde werknemersaftrek) en op alleenstaanden met kinderen. Kan precies aangegeven worden hoe het koopkrachtbeeld voor deze groep dan uit zou pakken?

Concreet vraagt de PvdA-fractie waarom de f 300 miljoen die gereserveerd is voor de verhoging van het arbeidskostenforfait niet ingezet kan worden voor de invoering van een werknemersaftrek per 1 januari 1996. De verhoging van het arbeidskostenforfait heeft immers zijn grens bereikt,

¹ Samenstelling:

Leden: Schutte (GPV), Van Rey (VVD), Terpstra (CDA), Smits (CDA), Reitsma (CDA), Vliegthart (PvdA), Ybema (D66), voorzitter, De Jong (CDA), Schimmel (D66), Van Gijssel (PvdA), Witteveen-Hevinga (PvdA), Hillen (CDA), Van Heemst (PvdA), Van Wingerden (AOV), Rabbae (GroenLinks), Voûte-Droste (VVD), Giskes (D66), H. G. J. Kamp (VVD), Zonneveld (CD), Van Dijke (RPF), Hoogervorst (VVD), Van der Ploeg (PvdA), B. M. de Vries (VVD), Van Zuijlen (PvdA) en Van Walssem (D66).

Plv. leden: Van der Vlies (SGP), Van Hoof (VVD), De Hoop Scheffer (CDA), Van der Linden (CDA), Wolters (CDA), Noorman-den Uyl (PvdA), Bakker (D66), Van de Camp (CDA), Jeekeel (D66), Van Zijl (PvdA), Liemburg (PvdA), Boers-Wijnberg (CDA), Crone (PvdA), Verkerk (AOV), Rosenmüller (Groenlinks), Hofstra (VVD), Assen (CDA), M. M. H. Kamp (VVD), Marijnissen (SP), Leerkes (U55+), Passtoors (VVD), Verspaget (PvdA), Hessing (VVD), Van Nieuwenhoven (PvdA) en vacature D66.

omdat anders de relatie met feitelijke verwervingskosten zoek is, aldus genoemde leden.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het Belastingplan 1996. Het pakket voor 1996 is vooral gericht op verlaging van de arbeidskosten en vergroting van de arbeidsparticipatie. Een ander deel is gericht op koopkrachtmaatregelen. Een aanzienlijk deel van de lastenverlichting wordt geregeld in de afzonderlijke wetsvoorstellen.

De leden van de CDA-fractie stemmen in met de verhoging van de aftrekmogelijkheden, de verhoging van het arbeidskostenforfait en de verlenging van de tweede schijf. Deze maatregelen sluiten goed aan bij de doelstelling om de werkgelegenheid te bevorderen.

De bewindslieden kiezen voor handhaving van de huidige regeling voor de ouderenaftrek. Genoemde leden willen graag weten welke mogelijkheden zijn onderzocht, wat de effecten zijn van de verschillende alternatieven en waarom deze niet zijn overgenomen.

Ook vragen zij hoe lang de bewindslieden denken door te kunnen gaan met het ophogen van de ouderenaftrek, omdat tegenover deze aftrek geen expliciete kosten staan.

Deze leden vragen de bewindslieden om een reactie te willen geven op het commentaar van VNO/NCW naar aanleiding van het Belastingplan.

De leden van de VVD-fractie hebben met instemming kennis genomen van de grote lijnen van het belastingplan 1996.

Zij vragen daarbij of een overzicht kan worden gegeven van de wijzigingen van de belastingwetgeving sinds de Oort-operatie (inclusief de voorstellen voor 1996) die niet primair fiscale doelstellingen, maar vooral sociaal-economische oogmerken hadden.

Voorts verzoeken deze leden de bewindslieden om hun commentaar op de reactie van VNO-NCW op het Belastingplan.

Hun overige vragen stellen deze leden bij de verschillende onderdelen.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling van dit wetsvoorstel kennis genomen.

Met dit wetsvoorstel zijn inmiddels vrijwel alle door de regering voorgenomen fiscale maatregelen voor 1996 geconcretiseerd. Het wachten is thans nog op de voorgenomen regelgeving inzake de invoering van een faciliteit in het succesierecht voor ondernemingsvermogen, op regelgeving ter uitvoering van de motie-Blauw inzake doorschuiffaciliteiten bij verplaatsing van landbouwbedrijven, op regelgeving inzake de waardering van pensioenverplichtingen op de openingsbalans van directiepensioenlichamen alsmede op regelgeving tot wijziging van de BRK in verband met maatregelen met het oog op het tegengaan van ongewenst gebruik alsmede in verband met enige technische aanpassingen. Deze wetsvoorstellen hadden volgens de tentatieve planning van het ministerie inmiddels bij de Tweede Kamer moeten zijn ingediend. Naar het oordeel van de leden van de D66-fractie is hierbij met name van belang dat het wetsvoorstel inzake reparatiewetgeving voor directiepensioenlichamen naar aanleiding van de Brede Herwaardering I nog voor 1 januari 1996 door de Staten-Generaal zal zijn afgehandeld. In soortgelijke mate geldt dit naar het oordeel van deze leden eveneens voor de aangekondigde wijziging van de BRK. De leden van de D66-fractie hebben begrepen dat de staatssecretaris van Financiën zeer recent nog een bezoek aan de Antillen heeft gebracht in verband met de voorgenomen wijziging van de BRK. Wat was hiervoor de reden, en zijn de van de kant van de Antilliaanse regering gerezen bezwaren inmiddels naar tevredenheid opgelost? Wanneer zal dit wetsvoorstel thans aan de Tweede Kamer worden aangeboden?

De leden van de fractie van GroenLinks hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel.

Zij willen enige algemene vragen stellen bij het nut van de belastingverlichting zoals deze is neergelegd in het Belastingplan 1996. Graag zien deze leden een reactie tegemoet op een ESB-artikel van C.A. de Kam met de titel «Schaden hoge belastingen de economie?» (nummer 80, 1995, p. 4025). De auteur verwijst hierin naar een OESO-rapport waaruit zou blijken dat de mate waarin belastingen op kapitaalinkomsten het niveau van besparingen drukken controversieel is. Deelt de regering de mening van de auteur dat de verwachting dat belastingen de besparingen drukken moeilijk empirisch aantoonbaar is? Ook omstreden, na 20 jaar empirisch onderzoek, is de gevoeligheid van het arbeidsaanbod voor veranderingen in inkomen en marginale belastingdruk. Gehuwde vrouwen lijken nog het meest gevoelig te zijn voor fiscale prikkels. Geloofwaardige studies over het arbeidsaanbod van mannen maken melding van geringe en vaak zelfs negatieve elasticiteiten: daalt hun inkomen door belastingverzwaring, dan bieden zij juist méér arbeid aan om een bepaald niveau van het netto inkomen te kunnen handhaven. In dit geval zal een belastingverlaging worden gevolgd door een verminderd arbeidsaanbod. Onderkent het kabinet het belang van dergelijke resultaten uit empirisch onderzoek? In hoeverre hebben dergelijke onderzoeken een rol gespeeld bij de besluitvorming over omvang en aard van het lastenverlichtingspakket? Wat is de reactie van de regering op de slotstelling van de genoemde auteur, dat toegepaste verlagingen van belastingtarieven de afgelopen tien jaren eerder berustten op een geloofsartikel, dan dat zij waren gebaseerd op onomstreden inzichten wortelend in hard empirisch onderzoek?

Zou, gelet op een mogelijk verschil in reactie op belastingverlagingen door gehuwde vrouwen en mannen, het niet eens tijd worden om de overdracht van de belastingvrije voet af te schaffen en te vervangen door bijvoorbeeld een voetinkomen van ± f 300 tot f 500 voor iedereen? De middelen die nu besteed worden aan lastenverlichting hadden bij een dergelijke omzetting als smeermiddel kunnen worden gebruikt, aldus de leden van de fractie van GroenLinks.

De leden van de fractie van GroenLinks hebben bij eerdere gelegenheden al aangegeven dat zij de verlaging van de overhevelingstoeslag zouden willen beperken ten gunste van de invoering van een afdrachtkorting volwaardig deeltijdwerk. Al tijdens de Algemene Beschouwingen stelden deze leden voor om gericht de arbeidskosten voor deeltijdbanen tot en met 32 uur te verlichten voor de werkgever, door hiervoor een specifieke afdrachtkorting in te voeren. Het oordeel van het kabinet over dit alternatief was toen afhoudend. Graag zien deze leden dat de regering in het kabinetsstandpunt dat zij over het rapport van de Commissie Toekomstscenario's voor herverdeling van onbetaalde zorgarbeid zal opstellen, ook concreet ingaat op de voor- en nadelen van dit alternatief. Dit moet toch mogelijk zijn omdat ook de genoemde commissie op dit punt met een specifiek voorstel komt. Analoog aan de afdrachtkorting, gebaseerd op voltijdwerk, zou volgens de commissie ook een afdrachtkorting voor het scheppen van volwaardige deeltijdbanen mogelijk zijn. Letterlijk staat in het rapport: «De commissie denkt daarbij aan f 2 000,- voor iedere werknemer die per week minimaal 20 en maximaal 32 uur werkt. De hoogte van de korting zou kunnen variëren naar duur en functieniveau, opdat deeltijdarbeid ook voor de midden- en hogere functie wordt ingevoerd» (p. 56). De commissie adviseert de regering een nader onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden voor een dergelijke afdrachtkorting. Kan het kabinet al toezeggen dat een dergelijk onderzoek zal worden ingesteld? Wanneer kan de Kamer het standpunt van de regering over dit rapport tegemoet zien? Waarom heeft het kabinet besloten om over dit rapport een advies aan te vragen bij zowel de SER, de Emancipatieraad, de Nationale Raad voor Volksgezondheid, de Raad voor Jeugdbeleid als de VNG? Leidt dit adviescircuit niet tot onnodig veel

vertraging? De leden van de fractie van GroenLinks zouden graag voor de behandeling van de wetsvoorstellen die de verlaging van de Overhevelingstoelage en de invoering van afdrachtkortingen voor lage lonen en langdurig werklozen regelen, meer duidelijkheid hebben over het standpunt van het kabinet over deze afdrachtkorting volwaardig deeltijdwerk.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel en de daarbij behorende toelichting. Het belastingplan voor volgend jaar behelst voornamelijk maatregelen die gericht zijn op het ondersteunen van de werkgelegenheidsontwikkeling en de koopkracht. Maatregelen in deze sfeer kunnen in het algemeen rekenen op de steun van deze leden. Het verlagen van de arbeidskosten kan tevens een versterking betekenen voor de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven, zo merken deze leden op. Bij sommige onderdelen van het wetsvoorstel stellen zij enkele vragen.

De leden van de SGP-fractie missen in de toelichting op het wetsvoorstel een uiteenzetting van de effecten op de werkgelegenheid, die de onderscheiden maatregelen die daarop gericht zijn, zullen sorteren. Kan de regering alsnog een indicatie geven van de mate waarin de voorgestelde regelingen een stimulans zullen vormen voor de werkgelegenheid?

De leden van de GPV-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel. Dit voorstel is onderdeel van een pakket aan maatregelen dat tot doel heeft te komen tot een verlaging van de arbeidskosten voor werkgevers en tot een evenwichtige inkomensontwikkeling.

Zij constateren dat in het Belastingplan voor 1996 m.n. de koopkrachtmateregelen zijn opgenomen, terwijl de arbeidskostenmaatregelen zijn verdeeld over andere wetsvoorstellen. De compensatie voor gezinnen naar aanleiding van de invoering van de regulerende energiebelasting is eveneens in het Belastingplan opgenomen. Al met al ontstaat toch een weinig inzichtelijk beeld, doordat bijvoorbeeld de compensatie voor het MKB in een ander voorstel wordt geregeld.

De leden van de GPV-fractie stellen in het algemeen de vraag aan de orde in hoeverre het gepresenteerde koopkrachtplaatje nog in evenwicht is indien de op gemeentelijk niveau te verwachten verhoging van belastingen en heffingen zal worden voortgezet. Dreigt niet het gevaar dat de maatregelen die op centraal niveau tot lastenverlichting moeten leiden op decentraal niveau teniet worden gedaan? Kan de regering hier enig inzicht in verstrekken?

2. De afzonderlijke maatregelen

a. Belastingvrije som, arbeidskostenforfait, tarief eerste schijf, tweede schijf en invorderingsvrijstelling

De leden van de PvdA-fractie gaan nader in op de beschrijving van de gang van zaken rond de f 300 miljoen die in het regeerakkoord zijn genoemd ten behoeve van de verlenging van de tweede belastingschijf. De stand van zaken op dit moment is dat voor die verlenging in deze regeerperiode f 225 miljoen beschikbaar is. Thans stelt de regering voor opnieuw f 75 miljoen beschikbaar te stellen voor verdere verlenging van de tweede belastingschijf. Als argument daarvoor wordt gewezen op het feit dat door de volledige koppeling in 1996 geen extra verhoging van de ouderenaftrek nodig is (afgezien van de terugsluis in verband met de energieheffing).

De leden van de PvdA-fractie stellen enigszins verrast te zijn door dit kabinetsvoornemen en door de gegeven argumentatie. Met instemming

van de Kamer heeft het kabinet besloten de f 75 miljoen te bestemmen voor «lastenverlichting, waaronder een verhoging van de fiscale-ouderenaftrek» (zie stuk 23 929, nr. 2). Die beslissing lijkt de leden van de PvdA-fractie klip en klaar. Het feit dat in 1996 de koppeling wordt hersteld kan dus bezwaarlijk als argument worden opgevoerd om alsnog f 75 miljoen extra te besteden aan verlenging van de tweede schijf van de inkomstenbelasting. De bestemming van de f 300 miljoen was destijds dus al vastgelegd: f 225 miljoen voor verlenging van de tweede schijf, f 75 miljoen voor «lastenverlichting, waaronder een verhoging van de fiscale ouderenaftrek». Omdat het hier een besluit betrof dat de afwijking regelde van de afspraak in het regeerakkoord met betrekking tot de f 300 miljoen, kan dit dus niet betekenen dat «lastenverlichting» hier wordt ingevuld als: «wel lastenverlichting aan het eind van de tweede schijf en geen verhoging van de fiscale ouderenaftrek».

Deze constatering leidt de PvdA-fractie tot de vraag wanneer de afgesproken verdere «lastenverlichting, waaronder een verhoging van een fiscale ouderenaftrek» gaat plaatsvinden. Zij leidt bovendien tot de vraag waaruit de nu voorgesteld extra verlenging van de tweede schijf (ten bedrage van f 75 miljoen) wordt gefinancierd.

Terwille van het antwoord op de vraag of hiermee wordt voldaan aan de «in het regeerakkoord geformuleerde inkomenspolitieke randvoorwaarden» (23 929, nr. 2, blz. 2) vragen de leden van de PvdA-fractie het effect van deze voorgestelde verdere verlenging van de tweede schijf aan te geven voor de mensen met een twee keer-modaal inkomen.

Deze leden hebben hierover nog een andere vraag. In het Belastingplan 1996 is een reeks van maatregelen opgenomen die leiden tot versmalling van de grondslag voor de belasting/premieheffing. Zou het – indien f 75 miljoen beschikbaar is voor wijziging van de schijfgrenzen – niet meer voor de hand liggen de eerste schijf te verlengen in plaats van de tweede? Zij beseffen dat dit op het individuele niveau een veel geringer voordeel oplevert, maar merken op dat het wel een voordeel voor beduidend meer mensen is en een – zij het geringe – verbreding van de grondslag voor de premieheffing meebrengt.

Ten aanzien van de invorderingsvrijstelling stellen de leden van de PvdA-fractie dat zij er wel begrip voor hebben dat de regering de vrijstelling op een reëel constant niveau wenst te houden, maar deze leden vragen wel hoe dit zich verhoudt tot de lastenverlichting voor de lagere inkomens, met name indien dat inkomen vooral bestaat uit winst uit een net gestarte onderneming. Kan aangegeven worden op welk niveau belastingplichtigen met inkomens die niet zijn onderworpen aan loonbelasting, beginnen met het behalen van een inkomensheffing, nadat gebruik is gemaakt van zowel de invorderingsvrijstelling als de verschillende faciliteiten voor ondernemers? De leden van de PvdA-fractie stellen ook prijs op eenzelfde berekening voor mensen met inkomsten uit vermogen en inkomsten uit andere arbeid.

De leden van de CDA-fractie begrijpen uit de memorie van toelichting dat het belasting- en premietarief voor de eerste schijf netto met 0,15%-punt daalt, doordat het belastingaandeel met 0,20%-punt stijgt en het premie-aandeel met 0,35%-punt daalt. Een daling van het tarief voor de eerste schijf heeft de instemming van deze leden.

Nu het tarief van de eerste schijf in beperkte mate wordt verlaagd vragen de genoemde leden, in verband met de hoogte van de arbeidskosten, ook aandacht voor de andere schijven. Welke prioriteit krijgen deze tarieven indien er zich mogelijkheden voordoen om over te gaan tot verdere lastenverlichting?

Ten aanzien van de mutaties van tarieven voor de eerste schijf vinden deze leden het opmerkelijk dat in de reeks van plussen en minnen de financiering van de rijksbijdrage ZFW met 1,00%-punt wordt verhoogd. Waarom is gekozen voor deze verschuiving van uitgaven in de

verzekeringssfeer (premies) naar de belastingsfeer? Hierdoor gaan particulier verzekerden meebetalen voor ziekenfondsverzekerden. De leden van de CDA-fractie verzoeken de bewindslieden dan ook om informatie te verschaffen over het koopkrachteffect voor particulier verzekerden. En wel voor de verschillende huishoudens die respectievelijk eenmaal, tweemaal en driemaal modaal verdienen en voor zelfstandigen. Ook verzoeken zij om minimaal een indicatie te geven van de orde van grootte van de procentuele premiestijging voor particulier verzekerden. Daarnaast vragen zij of met deze mutatie het verzekeringskarakter niet wordt aangetast. Of wordt hiermee een stap gezet naar één collectieve ziektekostenverzekering?

Vervolgens vragen deze leden of de bewindslieden een toelichting kunnen geven op de overige mutaties van het belastingtarief van de eerste schijf 1995 naar het tarief voor 1996, met name waar het de herschikking van de koopkracht (plus 0,65%-punt) en overige fiscale maatregelen (plus 0,35%-punt) betreft. Hoe worden deze onderdelen nader ingevuld dan wel uitgewerkt? Herinneren de bewindslieden zich de uitspraak van de Kamer (motie Bolkestein, 22 730 nr. 21) betreffende de premievaststelling? Sporen deze voorstellen met deze uitspraak?

Tevens vragen deze leden hoe de regering om zal gaan met de signalen van de Sociale Verzekeringsbank over de premiestelling AOW en AWW voor 1996. Op welk percentage zullen deze premies worden vastgesteld? Zal dit zodanig zijn dat er geen sprake is van een tekort bij deze fondsen? Zij verzoeken om een bijgesteld koopkrachtplaatje als de regering inderdaad besluit de premiepercentages bij te stellen. Tevens vragen zij een berekening van de koopkrachteffecten.

De leden van de fractie van de VVD leggen de regering met betrekking tot dit onderdeel van het wetsvoorstel de volgende vragen voor:

Hoeveel bedraagt de reële verhoging van de basisaftrek sinds 1990? Hoe hoog zou het tarief eerste schijf in 1996 kunnen zijn indien sinds 1990 de basisaftrek alleen voor inflatie was gecorrigeerd?

Kan een overzicht worden gegeven van de totale grondslagversmalling in de LB/IB sinds 1990?

Wat zouden de inkomensgevolgen zijn van het niet-overdraagbaar maken van de totale verhoging van de basisaftrek in 1996 (bij het gelijktijdig terugploegen van de budgettaire opbrengst in het tarief eerste schijf)?

Welk percentage van de belastingbetalers valt uitsluitend onder de eerste schijf? Wat is hun aandeel in de totale LB/IB betalingen?

Welk percentage van de belastingbetalers valt ook in de tweede (en eventueel derde) schijf en wat is hun aandeel in de totale LB/IB betalingen?

Voor welk aandeel van de werkenden beslaat het genoten arbeidskostenforfait nog volledig de werkelijk gemaakte arbeidskosten?

Kan worden toegezegd dat bij een eventuele hervorming van het arbeidskostenforfait de figuur van de heffingskorting niet als beleids optie wordt overwogen?

Waarom is slechts f 75 miljoen structureel voor de verlenging van de tweede schijf uitgetrokken, terwijl de in het regeerakkoord uitgetrokken f 300 miljoen een bedrag van f 100 miljoen zou indiceren?

Kan een overzicht worden gegeven van het toptarief en het inkomen waarbij dat tarief wordt geheven in Duitsland, Frankrijk, Engeland, Zweden en België?

Hoeveel zouden de kosten bedragen van het dit jaar toepassen van de inflatiecorrectie op de rente- en dividendsvrijstelling?

De leden van de fractie van D66 constateren dat de regering voorstelt om het arbeidskostenforfait met f 320 te verhogen tot een maximum van f 2507.

Reeds bij de behandeling van het wetsvoorstel Belastingplan 1994 werd Kamerbreed de mening gedeeld dat de grenzen van het arbeidskostenforfait eigenlijk niet verder konden worden opgerekt. Wat is de reden dat de regering toch voor een verdere verhoging heeft gekozen en niet voor een andersoortige benadering van het arbeidskostenforfait? Reeds bij de Algemene Financiële Beschouwingen heeft de fractie van D66 voorgesteld om de voor verhoging van het arbeidskostenforfait uitgetrokken middelen (deels) te bestemmen voor een fiscale tegemoetkoming in een specifiek soort arbeidskosten, nl. de kosten voor de zorg voor kinderen die werkende ouders moeten maken. Wat is de mening van de regering over deze suggestie?

Voor zover toch sprake zal zijn van een generieke verhoging van het arbeidskostenforfait vragen de leden van de fractie van D66 waarom niet tevens of uitsluitend het percentage van het forfait wordt verhoogd. Werkt dat niet beter voor mensen met relatief lage inkomens die niet aan het maximum toekomen?

In de memorie van toelichting wordt door de regering opgemerkt dat is besloten om voor 1996 de tweede schijf (na inflatiecorrectie) met f 2 125 te verlengen. De leden van de D66-fractie gaan er vanuit dat de regering hiermee een structurele verlenging van de tweede schijf beoogt. In internationaal verband wordt met name vaak geklaagd over de hoge belastingtarieven in ons land en de relatief korte schijflengten in vergelijking tot bijvoorbeeld Duitsland. In hoeverre kan naar het oordeel van de regering de voorgestelde verlenging van de tweede schijf een bijdrage leveren aan de verbetering van de Nederlandse concurrentiepositie?

De leden van de fractie van GroenLinks stellen dat zij in de debatten over de regulerende energiebelasting en de terugsluis daarvan hebben aangedrongen op het iets zwaarder aanzetten van de verhoging van de belastingvrije voet. Hierop heeft het kabinet telkenmale afwijzend gereageerd. Ook afgezien van deze heffing en de wijze van terugsluis zijn deze leden van mening dat een meer genivelleerd inkomensgebouw wenselijk en noodzakelijk is. Deze leden nemen aan dat het kabinet dan ook niet zal verbazen dat deze leden moeite hebben met de verhoging van het arbeidskostenforfait, en de verlenging van de tweede schijf totaal afwijzen. Zij willen concreet weten met welk bedrag de belastingvrije voet omhoog kan gaan wanneer de verlenging van de tweede schijf wordt geschrapd. Ook vernemen zij graag hetzelfde cijfer voor de situatie waarin zowel de verlenging van de tweede schijf als de verhoging van het arbeidskostenforfait niet doorgaan. Kan daarbij in een tabel worden weergegeven wat hiervan de koopkrachteffecten zijn voor de gebruikelijke inkomenscategorieën?

De leden van de GPV-fractie vragen een nadere onderbouwing voor de keuze om het tarief van de eerste schijf te verlagen en het tarief van de tweede schijf te verlengen. Al met al treedt een premiegrondslag-versmalling op. Is ook overwogen te kiezen voor een verlenging van de eerste schijf, waardoor dit probleem wellicht kan worden ondervangen?

b. Terugsluis regulerende energiebelasting

Ten aanzien van de verlaging van de overhevelingstoeslag (OT) hebben de leden van de CDA-fractie enkele vragen. Hoe verhoudt de verlaging van de OT met 1,75%-punt, zoals genoemd in het Belastingplan 1996 (pagina 1 mvt), zich tot de aankondiging van de verlaging van de OT in de Miljoenennota (tabel 3.3.1) met 1,35%-punt? Het is deze leden ook nog niet geheel duidelijk hoe de compensatie van de OT-verlaging nu precies gestalte krijgt. Kan dit nader worden toegelicht? En delen allen die geconfronteerd worden met de OT-verlaging, die niet alleen het inkomen

van gezinnen treft zoals gesuggereerd op pagina 4/5 van de memorie van toelichting, in gelijke mate van deze compensatie?

Voor wat betreft de terugsluizing van de REB-opbrengst wijzen de leden van de CDA-fractie op het afnemen van de grondslag van de premieheffing volksverzekeringen. Hoe smaller de grondslag, hoe hoger de premie. Wat zijn de bewindslieden voornemens te doen om een stijging van de premieheffing te voorkomen?

De aan het woord zijnde leden behouden hun zorg omtrent de terugsluizing van de REB als het gaat om de positie van de lagere inkomensgroepen, met name waar het ouderen en gezinnen betreft.

De leden van de SGP-fractie merken op dat de terugsluis van de opbrengsten van de regulerende energiebelasting naar gezinnen in het onderhavige wetsvoorstel een plaats heeft gekregen. Daarbij is de positie van bepaalde categorieën, zoals grote gezinnen, chronisch zieken en gehandicapten, niet expliciet aan de orde gekomen. Deze leden houden de regering gaarne aan de toezegging in het debat over wetsvoorstel 24 344 met betrekking tot specifieke aandacht voor de categorieën in de eerstvolgende voortgangsrapportage.

c. Kapitaalverstrekking aan beginnende ondernemers, de «tante Agaath-regeling»

De leden van de PvdA-fractie hebben in het verleden bij vele gelegenheden gehamerd op het belang van de «tante Agaath»-regeling. Deze leden hopen dat het met deze regeling voor de beginnende ondernemer beter mogelijk is voldoende risicodragend beginkapitaal te verkrijgen. Dat neemt niet weg dat zij toch nog wel enkele vragen hebben. Zo vragen deze leden of aangegeven kan worden hoe fraudegevoelig deze regeling zal zijn.

In bepaalde situaties, namelijk die waarin stapsgewijze overname van bedrijven gebruikelijk is, zal worden bepaald dat de periode van maximaal zeven jaren waarin de zelfstandigenaftrek reeds mag zijn genoten, wordt verdubbeld tot veertien jaren. Aan de andere kant geldt de verruimde rentevrijstelling voor particulieren die aan ondernemers-natuurlijke personen een achtergestelde regeling verstrekken voor een periode van maximaal acht jaar. De leden van de PvdA-fractie vragen waarom hier geen sprake is van gelijke termijnen.

Ook willen zij weten waarom de lening alleen mag zijn aangegaan ter financiering van bestanddelen die behoren tot het verplichte ondernemingsvermogen. Deze leden kunnen zich voorstellen dat de grootste investering van een beginnende ondernemer juist ligt bij het keuzevermogen, waarbij zij met name denken aan het woon-winkelpand. Welk bezwaar zou er kunnen zijn om, indien ervoor gekozen wordt dit keuzevermogen op de balans op te nemen, alsdan de daarbij behorende lening ook de faciliteit te geven? Kan dan niet als uitgangspunt genomen worden het causale verband tussen activum en lening?

De leden van de PvdA-fractie vragen vervolgens of en op welke wijze de faciliteit ook de «Willie Wortels» ten dienste kan zijn. Met name denken zij hierbij aan personen die in de huiskamer (dan wel studeerkamer) bezig zijn met de ontwikkeling van – bijvoorbeeld – software. Zij kunnen dan wel een onderneming hebben, maar de vraag is of zij ook voldoende bestanddelen hebben die tot het verplichte ondernemingsvermogen behoren.

Deze leden vragen of overwogen is voor deze regeling, teneinde de budgettaire gevolgen beheersbaar te houden (zie bijvoorbeeld de VAMIL-regeling), een leningplafond vast te stellen. Zo ja, waarom is daar dan toch vanaf gezien?

De leden van de CDA-fractie staan positief tegenover de fiscale tante Agaath-regeling. De invoering van deze regeling past goed in het kader van de wenselijk geachte lastenverlichting voor de kleine en middelgrote ondernemingen. Wel vragen zij hoe deze regeling in zijn uitwerking er precies uit zal zien. Komt die uitwerking overeen met de suggesties van de Raad voor het Midden- en kleinbedrijf? Zij vragen tevens om nadere informatie over de effecten die deze regeling heeft voor beginnende ondernemers. Zijn er voldoende indicaties dat particulieren en participatiemaatschappijen in zullen spelen op deze vorm van kapitaalverstrekking aan beginnende ondernemers? Hoeveel startende ondernemers zullen naar verwachting gebruik maken van de tante Agaath-regeling? Waarom wordt geen nuancering gemaakt tussen kapitaal-intensieve en kapitaal-extensieve bedrijven? Lost deze regeling de problemen van startende ondernemers met een kapitaal-intensief bedrijf voldoende op? Zal tante Agaath als gevolg van dit wetsvoorstel neef Jan financieel helpen bij het opzetten van een koffieshop? Zij kan haar gulden immers ook maar één maal uitgeven.

Voorts maken de leden van de CDA-fractie zich zorgen over de vele regelingen die nog gemaakt moeten worden, onder andere de ministeriële regeling en beschikking. Welke voorwaarden worden hierin nog nader gesteld? Daarnaast vrezen zij dat de regeling te veel afhankelijk wordt van de uitleg van de inspecteur. De leden van de CDA-fractie hebben de indruk dat het hierbij gaat om een te ruime discretionaire bevoegdheid, mede gezien de algemene bewoordingen van de toelichting op deze bevoegdheid. Waarom mag de inspecteur zelf voorwaarden stellen? De formulering om voldoende flexibiliteit te geven biedt echter weinig houvast. Hoe kan ingespeeld worden op het individuele geval? Lopen we niet het gevaar dat hierdoor er rechtsongelijkheid kan ontstaan? Hoe staat het met de handhaafbaarheid van de regeling? Genoemde leden kunnen de regeling vanwege de administratieve procedures niet laagdrempelig noemen. Waarom is hiervoor gekozen?

De bewindslieden stellen een minimum ten aanzien van de achtergestelde lening. Door aflossen kan door het minimum worden gezakt. Wat wordt onder een «normaal aflossingsschema» verstaan? Op dit punt is meer duidelijkheid gewenst. Deze leden vragen om in artikel 45, lid 7 meer helderheid te verschaffen.

De Raad van State wijst in haar advies op beperkingen en knelpunten bij de tante Agaath-regeling. De bewindslieden geven weliswaar weerwoord maar de bezwaren blijven bestaan. Kan de regeling dan wel het succes worden wat men er van verwacht?

De leden van de D66-fractie hebben met buitengewone belangstelling kennis genomen van de door de regering voorgestelde «tante Agaath-regeling». Met deze regeling wordt een fundamentele wijziging aangebracht in het tot op heden geldende bronbeginsel in het belastingrecht. Naar het oordeel van de leden van de D66-fractie wordt met dit voorstel een deur opgezet waardoor het huidige synthetische belastingstelsel op den duur kan tenderen naar een analytisch model. Een dergelijke omvorming van ons belastingstelsel wordt door de leden van de D66-fractie van harte ondersteund. Reeds in het verkiezingsprogramma van D66 wordt hiertoe de wens geuit. Nu de regering met dit baanbrekende voorstel komt valt er naar het oordeel van de leden van de D66-fractie veel voor te zeggen om een werkgroep in te stellen die zou moeten onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om het huidige synthetische belastingstelsel (op bepaalde punten) om te vormen tot een meer analytisch getint belastingstelsel. Hoe oordeelt de regering over dit voorstel?

In de memorie van toelichting wordt uiteengezet welke natuurlijke personen als beginnende ondernemer kunnen worden aangemerkt.

Het begrip beginnende ondernemer wordt hierbij gekoppeld aan het objectieve criterium van de zelfstandigenaftrek. Nu is het de leden van de D66-fractie opgevallen dat in de jurisprudentie steeds vaker uitspraken worden gedaan over de vraag wanneer iemand als ondernemer kan worden aangemerkt dan wel of er sprake is van arbeidsinkomsten niet uit diensbetrekking. Deze scheidslijn blijft vaag en dat is niet wenselijk. Naar het oordeel van de leden van de D66-fractie zou de regering daarom heldere criteria moeten formuleren waaraan kan worden getoetst of men zich als startende ondernemer kan kwalificeren.

De leden van de D66-fractie vragen aan de regering of is onderkend dat particulieren leningen aan starters c.q. participatiemaatschappijen kunnen gaan verstrekken, die middels een lening bij een bank worden gefinancierd. De geldgever creëert hiermee een extra renteaftrek, terwijl daarnaast de door hem van de starter ontvangen rente onbelast blijft. Bovendien kan de geldgever als het uiteindelijk toch mis gaat, het door hem geleden vermogensverlies alsnog in aftrek brengen. Is de regering in zo'n situatie van oordeel dat er sprake is van oneigenlijk gebruik c.q. misbruik van de voorgestelde regeling?

In de voorgestelde artikelen 45 e.v. wordt diverse keren gesproken over «de inspecteur». Niet duidelijk wordt echter tot welke inspecteur de geldgever zich moet richten. Is dit zijn «eigen» inspecteur of is dit de inspecteur waar de starter mee te maken heeft?

De leden van de SGP-fractie stellen zich positief op ten aanzien van de faciliteit ten behoeve van de beginnende ondernemer. Deze leden begrijpen, dat de geldleningen slechts mogen worden aangewend ter financiering van bestanddelen, behorend tot het verplichte ondernemingsvermogen. Is deze term inderdaad voldoende omlijnd door de rechtspraak? Kan de regering aangeven wat in de jurisprudentie precies wordt verstaan onder «verplicht ondernemingsvermogen»?

De leden van de GPV-fractie hebben met instemming kennis genomen van het voorstel de tante Agaath-regeling in het kader van het MKB-pakket te verruimen. Zij delen de opvatting van de regering dat met de voorgestelde maatregelen de positie van beginnende ondernemers kan worden versterkt, omdat op deze wijze de drempel van voldoende werkkapitaal voor een deel kan worden weggenomen. Om particulieren – veelal familieleden – ertoe te bewegen tegen redelijke condities kapitaal beschikbaar te stellen, mag in principe iedereen f 5 000,- extra rente belastingvrij ontvangen, mits dat rendement wordt behaald door te investeren in een startend of bestaand doorgroeïend bedrijf. In hoeverre is te verwachten dat deze regeling leidt tot een groei van het aantal startende ondernemingen?

d. Verruiming verhuiskostenregeling

De leden van de PvdA-fractie constateren dat nu uiteindelijk toch een andere oplossing is gevonden dan werd aangegeven in bijlage 13 bij de Bouwstenennotitie. Immers daar werd nog uitgegaan van een samenstel van maatregelen in de sfeer van de overdrachtsbelasting in samenhang met het duurder maken van het woon-werkverkeer. Betekent dit dat nu ook voor de toekomst volledig afgezien wordt van de aldaar aangegeven richting? Waarom moet deze mobiliteitsbevorderende maatregel – de aftrekbaarheid van de overdrachtsbelasting – alleen voor werknemers gelden? Kennen andere groeperingen geen mobiliteitsprobleem?

Naar aanleiding van de Algemene Financiële Beschouwingen is de motie Ybema c.s. (stuk 24 400, IXB, nr. 6) aangenomen waarin gepleit wordt voor aanwijzingen in de wet Vermeend-Vreugdenhil inzake tijdelijke fiscale regelingen voor vrije afschrijvingen voor investeringen in regio's met achterblijvende economische ontwikkelingen, waar als potentiële

dekking de verruiming van de verhuiskostenregeling genoemd werd. Kan het gebruik van dit instrument voor regiobeleid zonder wetswijziging geschieden? Is de regering bereid de wet Vermeend/Vreugdenhil voor het doel van fiscale zonering te gebruiken mits dit alleen geldt voor investeringen van bijvoorbeeld minstens f 20 miljoen? De leden van de PvdA-fractie vragen de regering een toelichting te geven op hoe handen en voeten gegeven kunnen worden aan deze vorm van regiobeleid en de budgettaire gevolgen. Bovendien vragen deze leden hoe de regering denkt deze intensivering van het regiobeleid te financieren.

De leden van de CDA-fractie vragen wat de effecten zijn van de fiscale tegemoetkoming met betrekking tot de kosten van verhuizing van werknemers die in het kader van een werkkring moeten verhuizen. Hoe wordt in het voorstel van de bewindslieden het mobiliteitsbevorderende karakter van de verhuisregeling getoetst?

Aangezien de opbrengst uit het reparatievoorstel-BTW komt, vragen de leden van de CDA-fractie of dan niet beter gekozen kan worden voor verlaging van de tarieven van de overdrachtsbelasting in algemene zin.

De aan het woord zijnde leden vragen vervolgens waarom het bedrag voor overige verhuiskosten dat belastingvrij mag worden vergoed niet jaarlijks met de inflatie wordt opgetrokken. Even zo de verhuiskostenregeling. Deze leden pleiten er voor dat alsnog te doen.

De voorgestelde verruiming van de verhuiskostenregeling beoogt de mobiliteit op de arbeidsmarkt te vergroten en daarmee de werkgelegenheid een dienst te bewijzen. De leden van de fractie van D66 zijn er niet van overtuigd dat van deze relatie werkelijk sprake zal zijn.

Bij de onlangs gehouden algemene financiële beschouwingen is door D66 een motie ingediend waarin de regering wordt verzocht om een experiment in te voeren waarbij voor de economisch zwakke regio's in ons land extra fiscale faciliteiten worden gecreëerd. Deze motie is met algemene stemmen aanvaard (stuk 24 400, IXB, nr. 6). De staatssecretaris van Financiën heeft toegezegd deze motie uit te zullen voeren mits daarvoor een adequate financiële dekking door de Kamer wordt aangegeven. De leden van de D66-fractie stellen voor om het budgettair beslag van de voorgestelde verruiming van de verhuiskostenregeling ad f 35 miljoen in te zetten voor een experiment met fiscale zonering voor economisch zwakke regio's. Hoe oordeelt de regering over dit voorstel en kan daarbij tevens worden aangegeven welke regio's daarvoor naar het oordeel van de regering in aanmerking zullen komen?

Bij de behandeling van het reparatievoorstel-BTW is door de fractie van D66 gevraagd naar mogelijkheden om met de opbrengst ook iets te doen in de sfeer van de volkshuisvesting, aangezien het reparatievoorstel ook die sector raakt. De staatssecretaris van Financiën zegde toe te zullen onderzoeken welke mogelijkheden er op dat front zijn. Noch in het voorliggende noch in de overige tot op heden ingediende wetsvoorstellen is over dit onderwerp iets terug te vinden. De leden van de fractie van D66 vernemen graag wat er op dit punt valt te verwachten.

De leden van de GPV-fractie constateren dat de verhuiskostenregeling wordt verruimd met een aftrekmogelijkheid voor de overdrachtsbelasting, indien een werknemer vanwege zijn werk verhuist en een woning koopt. Zij vragen een nadere onderbouwing van de stelling dat op deze wijze de mobiliteit van werknemers op de arbeidsmarkt wordt bevorderd. Wordt het betalen van overdrachtsbelasting dan door werknemers ervaren als een rem om van baan te veranderen? Het is deze leden niet geheel duidelijk wat wordt bedoeld met de zinsnede dat het bedrag van overdrachtsbelasting bóvenop de bestaande vergoedingsmogelijkheid en de bestaande aftrekmogelijkheid komt. Wordt hiermee bedoeld dat het maximum van f 15 000,- aan overdrachtsbelasting zelfstandig gaat gelden

náást het maximum van f 12 000,-, of is het de bedoeling dat de totale verhuiskostenaftrek (incl. de overdrachtsbelasting) gemaximeerd wordt op f 15 000,- i.p.v. f 12 000,-? Tevens constateren zij dat herinrichtingskosten als aftrekbare verhuiskosten wettelijk worden vastgelegd. Betekent dit dat de kosten van de inrichting van de woning tot een maximum van f 12 000,- op het belastingformulier als aftrekpost kunnen worden opgegeven? Deze leden willen het volgende voorbeeld aan de regering voorleggen. Indien een werknemer bij de aankoop van een nieuwe woning, vanwege een noodzakelijke verhuizing voor een nieuwe baan, een bedrag van f 10 000,- overdrachtsbelasting moet betalen en circa f 10 000,- aan inrichtingskosten heeft, en van de nieuwe werkgever als verhuiskostenvergoeding 6% van het bruto jaarsalaris van f 60 000,- krijgt uitgekeerd, hoeveel kosten kan de werknemer dan bij de invulling van het belastingformulier in zowel de oorspronkelijke situatie als de voorgestelde situatie nog als aftrekbare verhuiskosten opgeven?

Tot slot vragen deze leden hoe zal worden beoordeeld of sprake is van een noodzakelijke aankoop van een woning omdat de werkzaamheden dit vereisen. Betekent dit dat ook verhuizing dichterbij het werk hieronder kan vallen of is de overdrachtsbelasting als verhuiskostenaftrek slechts van toepassing indien sprake is van een nieuwe werkkring? Hoe zal dit worden gecontroleerd? Is invoering van deze maatregel per 1-1-96 wel haalbaar? Waar is het structurele bedrag van 35 miljoen op gebaseerd?

e. Samenloopregeling VB/IB

De leden van de PvdA-fractie vragen of de resultaten van de analyse van de werkgroep fiscaal-technische herziening van de loon- en inkomstenbelasting de regering nu al aanleiding heeft gegeven de wijziging van de samenloopregeling vermogensbelasting en inkomstenbelasting tot 1 januari 1997 uit te stellen.

De wijziging van de samenloopregeling vermogensbelasting/ inkomstenbelasting wordt met het oog op een analyse verschoven naar 1 januari 1997. De leden van de CDA-fractie vragen wat de gevolgen zijn voor belastingbetaler en belastingininner van het vooruitschuiven van deze wijziging.

Genoemde leden wijzen op de onredelijke gevolgen die de voorgenomen beperkingen van de renteaftrek bij de samenloopregeling kan hebben, in het bijzonder voor directeur-groootaandeelhouders van familiebedrijven. Zij pleiten ervoor reeds nu duidelijkheid te verschaffen dat deze onredelijke gevolgen te niet worden gedaan en de maatregel in deze vorm geen doorgang te laten gaan.

Kan de staatssecretaris informatie verschaffen omtrent zijn toegezegde studie over de rechtsongelijkheid ten aanzien van de verlaging danwel afschaffing van de vermogensbelasting op ondernemersvermogen?

Tevens vragen de leden van de CDA-fractie wanneer de Kamer de voorstellen kan verwachten van de bewindslieden omtrent het afschaffen van de vermogensbelasting op ondernemersvermogen en/of het geheel afschaffen van de vermogensbelasting.

In de memorie van toelichting wordt opgemerkt dat de nog niet in werking getreden wijziging van de samenloopregeling VB/IB inmiddels is geanalyseerd. De regering merkt hierover voorts op dat deze analyse nader wordt bezien en dat zij verwacht hierover binnen enkele maanden uitsluitel te kunnen geven. In afwachting daarvan wordt voorgesteld de inwerkingtreding van de bedoelde wijziging in de samenloopregeling te verschuiven naar 1 januari 1997. Dit uitstel leidt wederom tot onzekerheid in de praktijk. De leden van de D66-fractie zijn van mening dat aan deze onzekerheid thans een einde moet worden gemaakt. Zij waren destijds bij de stemming over het desbetreffende amendement van de Kamerleden

Vermeend en Vreugdenhil waarin de beperking van de renteaftrek in de samenloopregeling nader wordt beperkt, al van mening dat de voorgestelde regeling tot een groot aantal ongewenste resultaten zou kunnen leiden. Is de regering thans bereid het voorgenomen uitstel thans om te zetten in definitief afstel?

De leden van de SGP-fractie stellen vast, dat de samenloopregeling inkomstenbelasting/vermogensbelasting niet met ingang van het nieuwe belastingjaar in werking zal kunnen treden. Liggen hieraan louter fiscaal-technische oorzaken aan ten grondslag of spelen ook beleidsmatige motieven een rol? Zo ja, welke?

3. Budgettaire effecten en personele gevolgen

De leden van de PvdA-fractie realiseren zich dat vele aftrekposten of belastingfaciliteiten goede doelen zoals de bestrijding van (langdurige) werkloosheid, het stimuleren van kinderopvang, het leerlingwezen en het midden- en kleinbedrijf, en het garanderen van een evenwichtige inkomensontwikkeling dienen. Desalniettemin beseffen zij dat dit kan leiden tot versmalling van de grondslag voor belasting- en premieheffing en de daarbij behorende noodzaak van verhoging van het tarief van de eerste schijf wat weer nadelig kan uitpakken voor de werkgelegenheid. De leden van de PvdA-fractie vragen daarom of aangegeven kan worden met hoeveel het tarief eerste schijf had kunnen dalen als de verhoging dan wel invoering van dergelijke aftrekposten achterwege gebleven was en wat de mogelijke (nadelige) gevolgen voor de koopkracht, de werkgelegenheid, de produktiviteit en het welzijn zouden zijn. De leden van de PvdA-fractie vragen de regering ook aan te geven op welke terreinen tot grondslagverbreding gekomen kan worden.

Daarom vragen deze leden of de regering kan aangeven met hoeveel het tarief eerste schijf, het tarief tweede schijf of het tarief derde schijf had kunnen dalen als minder doelmatige aftrekposten worden aangepakt (denk hierbij aan het omzetten van de belastingvrije som of de hypotheek-renteaftrek in afdrachtkortingen of «tax credits»).

Verhoging van het arbeidskostenforfait en verhoging van de basisaftrek zijn beide grondslagversmallende maatregelen die leiden tot een opwaartse druk op de belasting- en premietarieven. De leden van de fractie van D66 vragen de regering nader in te gaan op de vraag of en hoe wordt voorkomen dat met dit soort maatregelen het beleid, gericht op vergroting van de werkgelegenheid, «in zijn eigen staart gaat bijten». In antwoord op de schriftelijke vragen met een soortgelijke strekking van de kant van D66 is aangegeven dat het tarief eerste schijf 1,7% lager had kunnen uitvallen als de grondslagversmallingen als gevolg van de Oort-wetgeving niet zouden hebben plaatsgevonden. De effecten op de werkgelegenheid van een dergelijke theoretische exercitie zijn niet bekend, zo wordt vervolgens gesteld. De leden van de fractie van D66 zouden graag in het kader van de behandeling van de belastingvoorstellen voor 1996 een dergelijke berekening alsnog zien.

4. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel F.2.

Ten aanzien van artikel I, onderdeel F.2 vragen de leden van de CDA-fractie een nadere toelichting. De toelichting wekt de indruk dat van een negatieve persoonlijke verplichting sprake kan zijn, zonder dat in het verleden een verlies op de geldlening tot aftrek heeft geleid.

In lid 8 lezen deze leden dat onder een beginnende ondernemer een natuurlijk persoon wordt verstaan. Wil dat zeggen dat rechtspersonen zijn

uitgesloten? Veel beginnende ondernemers zullen voor een rechtspersoon kiezen om zo niet persoonlijk aansprakelijk te zijn voor verliezen. Wanneer deze zijn uitgesloten van de tante-Agaath-regeling wordt de regeling daarmee heel ver uitgehoud menen deze leden.

Artikel I, onderdeel I

In de memorie van toelichting wordt bij dit artikelonderdeel opgemerkt dat indien de inspecteur er eerst na het opleggen van de aanslag achter komt dat de rentevrijstelling ten onrechte is toegepast (bijvoorbeeld omdat de beginnende ondernemer niet meer in aanmerking komt voor de zelfstandigenaftrek), dan zal dit indien mogelijk worden gecorrigeerd door middel van een navorderingsaanslag. De leden van de fractie van D66 vragen of de regering kan aangeven of zij het voornemen heeft dat hierbij tevens een administratieve boete kan worden opgelegd.

Artikel I, onderdeel L

De leden van de CDA-fractie vragen zich af hoe de verhoging van het belastingtarief voor de eerste schijf tot 6,65%, zoals dat staat in artikel I, onderdeel L en de toelichting daarop, verhoudt tot het in de algemene toelichting genoemde belastingtarief van 6,35% voor 1996, hetgeen overeenkomt met de MEV 1996 (Tabel III.6.4).

Artikel I, onderdeel O

De CDA-fractieleiden gaan er van uit dat met de in de toelichting op artikel I, onderdeel O genoemde wijziging per 1 januari 1995 wordt bedoeld per 1 januari 1996.

De in dit artikelonderdeel voorgestelde wijziging is de leden van de D66-fractie niet geheel duidelijk. Dient dit artikel zo te worden gelezen dat met terugwerkende kracht tot 1 januari 1995 de afkoop van pensioen voortaan niet meer tegen het hoge bijzondere tarief wordt belast, behoudens de afkoop van kleine pensioenen? Of wordt met terugwerkende kracht een regeling geïntroduceerd waarbij voor de afkoop van kleine pensioenen alsnog het bijzondere tarief van artikel blijft gelden? De leden van de D66-fractie verzoeken de regering hier nader op in te gaan.

Artikel I, onderdeel Q

De leden van de D66-fractie vragen de regering waarom er voor is gekozen om het reëel constant te houden van de invorderingsvrijstelling in de wettekst vast te leggen. Is het niet juister om deze regeling middels een ministeriële regeling te doen plaatsvinden, waardoor tussentijdse aanpassingen beter mogelijk worden?

De voorzitter van de commissie,
Ybema

De griffier van de commissie,
Van Overbeeke